

•

Sak til IPRNØ – Felles innkjøpspolitikk for offentlige anskaffelser

Arkiv: ....
Arkivsaksnr.: ...../

Saksbehandler:
<Navn>

Saken skal behandles i: IPRNØ

... Skriv under denne linjen ↓

KD-forums forslag til vedtak:

IPRNØ slutter seg til det fremlagte forslaget til en felles innkjøpspolitikk for kommunene Folldal, Alvdal, Rendalen, Tynset, Tolga og Os. Innkjøpspolitikken sendes hver enkelt kommune, for endelig vedtak innen 1. desember 2024.

Målet er å vedta en felles innkjøpspolitikk for de seks kommunene. Tilpasninger og konkretiseringer kan innarbeides i kommunevise reglement og rutinebeskrivelser.

Innkjøpspolitikken bygger på grunnleggende prinsipper i dagens innkjøpsreglement, med utdyping av bærekraft i offentlige anskaffelser og tilrettelegging for lokale tilbydere.

Kortversjon av saken:

Innkjøp er et viktig virkemiddel for kommunene for å oppnå bærekraftig samfunnsutvikling, i tillegg til å dekke faktiske behov og sikre ressurseffektive løsninger med god kvalitet. For at innkjøp skal bli et effektivt verktøy for å nå fastsatte mål, må kommunens ambisjonsnivå og retningslinjer for innkjøp formidles til alle som er involvert i anskaffelsesprosessen.

Vedlagte innkjøpspolitikk beskriver overordnede føringer for kommunens innkjøpere, og synliggjør kommunens ambisjonsnivå knyttet til ulike forhold som må vurderes i en anskaffelsesprosess, bla. klima- og miljøhensyn og andre bærekraftsaspekter.

En felles innkjøpspolitikk for kommunene i Nord-Østerdal vil styrke det innkjøpsfaglige samarbeidet i regionen, og legge grunnlaget for effektive og gode anskaffelsesprosesser, sammen med Abakus.

Som et supplement til innkjøpspolitikken, utarbeides reglement og rutiner, tilpasset hver enkelt kommune. Arbeidet utføres av regional innkjøpsrådgiver, en prosjektstilling som er opprettet som en videreføring av arbeidet med klima- og energiplan.

Innkjøpspolitikken er utarbeidet i samarbeid med Abakus og kommunens innkjøpsansvarlige, og vil bli gjennomgått med enhetsledere i kommunen i løpet av høsten. Deretter planlegges det med fagdager for kommunens innkjøpere, for å utarbeide konkrete rutinebeskrivelser. Lokalt næringsliv kontaktes for å avtale orientering i egne fora.

Andre dokumenter i saken:

- [Lov om offentlige anskaffelser](#), LOA (§5)
- [Forskrift om offentlige anskaffelser](#), FOA (§7-9).
- [Meld. St. 22 \(2018-2019\) Smartere innkjøp – effektive og profesjonelle offentlige anskaffelser](#)
- [Handlingsplan for økt andel klima- og miljøvennlige offentlige anskaffelser og grønn innovasjon \(DFØ, 2021\)](#)
- [KS' strategi for perioden 2024-2027](#) (KS, 2024)
- [Felles klima- og energiplan, med kommunevise handlingsplaner \(2023\)](#)

Melding om vedtak sendes til:

Saksbehandler og regional innkjøpsrådgiver

Saksopplysninger:

Innkjøp er et viktig virkemiddel for kommunene for å ivareta ulike samfunnshensyn og bidra til mer klima- og miljøvennlige anskaffelser. Dette er bla. beskrevet i stortingsmeldingen «Smartere innkjøp»¹, KS sitt politiske program frem mot 2027², og i kommunenes felles klima- og energiplan³.

For at innkjøp skal bli et effektivt verktøy for å nå fastsatte mål, må kommunens ambisjonsnivå og retningslinjer for innkjøp formidles til alle som er involvert i anskaffelsesprosessen.

Med de felles utfordringer kommunene har, og det samarbeidet som allerede er etablert gjennom Abakus, er det ønskelig at det vedtas felles, overordnede rammer for anskaffelser. Det vil ivareta forventninger fra næringslivet om forutsigbarhet.

Mange ønsker å legge bedre til rette for lokale tilbydere, og opplever at lov og forskrift begrenser kommunens muligheter til dette. Men det finnes handlingsrom som kan utnyttes bedre, bla. ved å dele opp anbud og åpne for en andel lokalproduserte varer.

Flere av kommunene vedtok i 2022 et innkjøpsreglement, basert på en felles mal fra Abakus. Noen har gjort mindre tilpasninger, og utdypet med egen instruks. Reglementet bygger på anskaffelsesforskriften, og deler av reglementet ble utdatert da forskriften ble endret i 2024.

Forskriftsendringen innebærer at klima- og miljøhensyn nå skal vektes 30%. Men det finnes unntaksbestemmelser (ref. FOA §7-9) og andre tilpasningsmuligheter som gjør det mulig å benytte krav og kriterier som ikke gir reell klimaeffekt. En innkjøpspolitikk som er tydelig på kommunens klima- og miljøambisjoner vil derfor være et godt virkemiddel for å nå nasjonale og regionale klimamål, og vil være en operasjonalisering av flere av tiltakene i klima- og energiplanen.

---

¹ Meld. St. 22 (2018-2019) Smartere innkjøp – effektive og profesjonelle offentlige anskaffelser, kap. 8 og 9.

² [KS' strategi for perioden 2024-2027](#) (KS, 2024)

³ Felles klima- og energiplan, med kommunevise handlingsplaner (2023)

Vedlagte innkjøpspolitikk bygger på de grunnleggende prinsippene som er beskrevet i dagens innkjøpsreglement, men utdypet klima- og miljøhensyn og andre forhold knyttet til bærekraft. Politikken er utformet på en måte som gjør den enkel å formidle til ansatte, men også til innbyggere og næringsliv. Det bidrar til å styrke tilliten til offentlige anskaffelser, og gir næringslivet den forutsigbarhet de etterspør.

Som supplement til innkjøpspolitikken, vil dagens reglement og rutiner for innkjøp revideres, og tilpasses hver enkelt kommune.

Bærekraft som prinsipp

Innkjøpspolitikken bygger på prinsippene i FNs bærekraftsmål, som er relevante for innkjøp på flere områder.

Økonomisk bærekraft handler om å sikre økonomisk trygghet for mennesker og samfunn. Vi må bruke ressursene på en slik måte at dagens økonomiske utvikling ikke går på bekostning av fremtidig økonomisk utvikling. For innkjøp omfatter det vurdering av

- Om det finnes alternativer til innkjøp (for å redusere forbruk)
- Ressurseffektivitet og sirkularitet
- Levetid, med bla. kvalitet, holdbart og mulig for å reparere
- Lønnsomhet i et livsløpsperspektiv
- Lave transaksjonskostnader

Sosial bærekraft handler om å sikre at alle mennesker får et godt og rettferdig grunnlag for et anstendig liv, med utgangspunkt i menneskerettigheten. For innkjøp handler det bla. om

- Lønns- og arbeidsvilkår
- Universell utforming
- Etisk handel
- Å legge til rette for lokalt og regionalt næringsliv

Miljømessig bærekraft handler om å ta vare på naturen som en fornybar ressurs, og sikre at jorden fortsetter å fungere som et økologisk livssystem. For innkjøp handler det bla. om å

- Stille krav og kriterier i anskaffelser som bidrar til kutt i klimagassutslipp fra produksjon, transport og bruk av varer og tjenester
- Bidra til sirkularitet, med ombruk, reparasjon og design for gjenvinning
- Unngå bruk og spredning av miljøgifter og forsøpling

En bærekraftig utvikling forutsetter samarbeid, at det tas beslutninger og at tiltak gjennomføres, også kalt «Styringsmessig bærekraft». For innkjøp betyr det at man må legge vekt på

- Organisering og samarbeid
- Kompetanse og kapasitet
- Budsjett og økonomi
- Rutiner for gjennomføring, rapportering, tilsyn, kontroll og sanksjoner

Disse prinsippene er innarbeidet i innkjøpspolitikken.

Videre arbeid

Vedlagte innkjøpspolitikk legges frem for politisk behandling i kommunene Folldal, Alvdal, Rendalen, Tynset, Tolga og Os høsten 2024. Tidsplanen tilpasses kommunenes møteplan.

Innkjøpspolitikken anses som et internt styringsdokument som skal bidra til å nå allerede vedtatte mål, og legges ikke ut på ekstern høring.

I løpet av høsten vil innkjøpspolitikken bli gjennomgått med enhetsledere i kommunene. Deretter planlegges det med fagdager for kommunens innkjøpere, for å revidere dagens innkjøpsreglement, og utarbeide konkrete rutinebeskrivelser. Lokalt næringsliv kontaktes for å avtale orientering i egnede fora. Arbeidet utføres av regional innkjøpsrådgiver, i samarbeid med Abakus og kommunens innkjøpsansvarlige. Kommunen kan også utnevne andre ressurspersoner som kan involveres i arbeidet.

Møter og annen dialog frem til politisk vedtak kan gi innspill som fører til justeringer av innkjøpspolitikken.

Retningslinjer for revidering av innkjøpspolitikken innarbeides i kommunevise innkjøps- eller økonomireglement. Det anbefales revidering hvert 4.år, når nytt kommunestyre er valgt.

KD-forums vurdering:

KD-forum mener at en felles innkjøpspolitikk for kommunene i Nord-Østerdal vil forsterke det interkommunale samarbeidet, og bidra til at bærekraft vektlegges mer i kommunens anskaffelser. Det vil på sikt bidra til grønn omstilling og reduserte klimagassutslipp, og gi økt forutsigbarhet for næringslivet når de skal vurdere investeringer i grønn teknologi.

Vedtaketts konsekvenser for klima og miljø:

En felles innkjøpspolitikk med retningslinjer for bruk av klimakrav og -kriterier, vil bidra til at det stilles krav om lavere klimagassutslipp i kommunens innkjøp. Valg av varer og tjenester med lavere utslipp, gir lavere indirekte utslipp for kommunen, og kan også bidra til at næringslivet tilbyr mer klimavennlige løsninger til øvrige kunder.